

● KOOLIMAJADE OTS

Virtsu ja Lõpe koolimaja võib oodata lammutamine

Lääneranna vallavalitsus küsib liginullenergiahoonete meetmest 2,8 miljonit eurot ning lubab toetuse saamisel lammutada kaks koolihoonet: Virtsu ja Lõpe.

JUHAN HEPNER
juhan@le.ee

„Kui me sellest meetmest raha ei saa, siis ei lammuta me midagi,” ütles Lääneranna vallavanem Ingvar Saare. Kas vald toetusraha saab, selgub tema sõnul ehk novembriks.

„Hindamiskriteeriumina on üks asi, et mida rohkem ebaefektiivse energiakasutusega hoonepinda vähendada, seda rohkem punkte hindamisel saad,” laus Saare.

Koolimaja lammutamise eeldus on, et praegusesse Virtsu lasteaiahoonesse on valmis seatud kooliõpilastele lisaruumid.

Lõpel, kus kool suleti 2023. aastal, tegutsesid koolimajas seejärel edasi lasteaed ja raamatukogu, mis jätkavad nüüd aga koos noortekeskusega hoopis Lõpe klubimajas, mille ümberhitus on Saare sõnul lõpusirgel. Seda tehakse valla rahaga ja see läheb maksma natuke alla paarisaja tuhande euro. Töö peaks suures osas valmis saama augusti lõpuks.

„Lõpe koolimaja jääb kasutusest välja,” ütles Saare. Kui vallavalitsuse plaanid ei õnnestu, siis jääb Lõpe koolimaja lihtsalt lukustatult oma tulevikku ootama ja vald seda praegu oma raha eest ei lammuta.

Plaanis luua kogukonnamajad

Toetuseks küsitavat 2,8 miljonit oleks Saare sõnul vaja, et korrastada valla kinnisvarafondi. „Häda on selles, et meil on hoonete pinda palju ja kasutust suhteliselt vähe. Kavatsus on viia avalikud teenused eri kohtades kokku ühte hoonesse. Praegu läheb päris palju raha kinnisvara haldamisse,” rääkis Saare.

Sellised kogukonnamajad võiksid tema sõnul olla näiteks

Virtsu koolimaja võib maapinnalt kaduda, et aidata valla investeringutoetust saada. AIVAR ÕEPA

Varblas, Koongas, aga ka Virtsus, kus see peaks tulema lasteaiahoonesse. 2,8 miljonit eurot toetust ei ole Saare sõnul plaanis kasutada Lääneranna gümnaasiumihoone ehitusega seotud pangalaenu kiiremas tempos tagasimaksmiseks, sest laenu intressimäär on praegu soodne. Samas täpsustas Saare, et kui uue kooliga seoses peaks tulema ootamatult lisakulu, siis võib osa võimalikust toetusest selleks kuluda.

„Kui me toetusraha ei saa, siis tuleb jätkata senisel kujul, aga Virtsu osas tuleb nii ehk naa tegevused lasteaiaamajja kokku viia. Suure koolihoone haldamiseks ei ole piisavalt kasutajaid,” ütles Saare.

Kui palju raha Virtsu koolile aastast kulub, seda vallavanem peast ei teadnud, aga hindas, et selle suurusjärg on 30 000 eurot.

„Virtsu lasteaiaamaja kütame ju nagunii,” lisas ta.

Millal täpselt Virtsu koolimaja lammutamiseks minna võib, kui meetmest raha saadakse, pole Saare sõnul veel otsustatud. „Mõtleme selle siis täpsemalt läbi, kui otsus tuleb. Vahepeal on ka kohalikud valimised,” märkis ta.

Koolist kolitakse niikuinii välja

Virtsu koolimaja kasutajad on Saare sõnul plaanis kolida lasteaeda aga isegi juhul, kui toetust ei saada. Siis tuleks raha leida valla endal. Lammutamise asemel jääks kool sellisel juhul lihtsalt tühjalt tulevikku ootama.

„Võibolla on mõni ettevõtja, kes sooviks rajada sinna eluruumi või kortereid,” ütles Saare, aga lisas, et kellegagi pole müü-

gi teemal läbirääkimisi peetud ja kui hoonet ootab lammutamine, jääks krunt omavalitsusele.

„Spordihoone jääb nii ehk naa ju püsti,” lisas vallavanem.

Koolimaja lammutusloa järgi jääks Virtsus alles spordisaal koos olmeruumiga. Kooli küljes olev vana sepikoda jääks Saare sõnul alles osaliselt, sest seal asub katlamaja, mis kütab ka spordisaali. Sepikoja ruumides praegu tegutsev raamatukogu on Saare sõnul aga niikuinii vaja ära kolida, sest vundamendi vahelt tuleb seal niiskust läbi.

„Need ruumid ei ole sobilikud raamatukogule. Seal pole raamatute hoidmiseks kõige paremad tingimused,” märkis Saare.

Vallavanema sõnul on Virtsu lasteaiale tehtud esialgne eskiisiprojekt, mille kohaselt saab hoo-

Võimalik müük teistele omavalitsustele

Kohaliku omavalitsuse liginullenergiahoonete meetme eesmärk on suure energiakuluga hoonete mahu vähendamine, asendades need liginullenergiahoonetega.

Lääneranna vallavanem Ingvar Saare ütles, et praeguste reeglite järgi arvestatakse suure energiakuluga hoonete pinda kogu Eesti peale ühiselt. See tähendab, et kui Läänerannal oma taotlusega raha saada ei õnnestu, on võimalik müüa ebaefektiivse energiakuluga hooned nagu Virtsu ja Lõpe koolimaja mõnele teisele omavalitsusele.

„Ehk kui mõnel teisel omavalitsusel ei ole midagi sellist lammutada, siis saavad nad seda teha teise omavalitsuse käest hoonet ostes.” Saare toonitas, et Virtsu või Lõpe puhul ei ole selline müümine aga prioriteet.

„Me siiski taotleme ise raha ja vaatame, mis sellest välja tuleb. Tean, et mõned omavalitsused on seda võimalust uurinud. Hiiumaa vald on saatnud omavalitsustele kirja ja küsinud sellel teemal. Meie ei ole kirjale vastanud, sest müümise kavatsust praegu ei ole.”

Juhan Hepner

net laiendada lisaks kooliklassidele ka kogukonnale mõeldud ruumi ja Virtsu raamatukogule planeeritava pinna võrra. Saare ei osanud öelda, kui palju lasteaiahoone laiendamise maksta võib.

Kogukond infosulus

„Me ei ole hanget ja eelarve kalkulatsiooni veel teinud. Koolilaste klassiruumide ettevalmistamiseks läheb kindlasti vähem raha, hoone laiendamine võtaks aga rohkem.” Kuna hinnas pole selgust, ei ole teada, kuidas mahuvad lasteaeda ära raamatukogu

ja samuti koolimaja ruume kasutatav MTÜ Virtsu Rahva Maja.

MTÜ Virtsu Rahva Maja üks eestvedaja Triin Raave rääkis, et koolimaja võimaliku lammutamise jutt on olnud õhus juba mõnda aega, aga vallavalitsus pole kogukonda oma konkreetsest plaanidest täpsemalt teavitanud. „Seda ma ausalt öeldes ei teadnud, et ehitusluba lammutamiseks ära kinnitati,” nentis ta.

„Me ei ole peale ilusa lasteaia fassaadi eskiisi näinud suurt midagi, mis seal olema hakkab. Teame praegust lasteaeda, kus on praktiliselt kõik ruumid kasutusel. Kui kool sinna veel kolida, mis võimalused rahvamajal siis on? Tahaks, et keegi räägiks meiega. Kui seda kasutavad kool ja lasteaed, kas siis rahvamajale jääb ruumi?” rääkis Raave.

Lasteaia saal Raave sõnul kogukonnaüritusteks ei sobi: „See on väga väike saal. Seal on hästi madal ripplagi ja akustika on täiesti kohutav. Kui lasteaialauld kannatab ära, siis ühtegi kontserti ega etendust seal ei saa teha. See saal tahaks korralikku ümber planeerimist.”

Raave kahtles selleski, et kas samal ajal saavad lasteaialapsed vaikselt tunni ajal magada ja kooliõpilased pidada näiteks vahetundi.

Virtsu arenguseltsi eestvedaja Jüri Mõniste ütles, et arenguselts koolimaja ruume enam ei kasuta ja nemand on nüüd oma tegevused kolunud Virtsu mõisatalli. Küsimusele, kas ta tunnetab Lääneranna vallavalitsuse suhtlust kohalikega puudulikuna, vastas Mõniste, et see oleks veel hästi öeldud.

„Suhtlust ei ole absoluutselt olnud. Praegu on sedasi, et keegi ei tea midagi. Nagu ei ole omavalitsust olemas. See on pärast valdade liitumist olnud nii,” laus Mõniste.

Poola suursaadik avas tippkunstniku näituse

Poola suursaadik Artur Orzechowski avas reede õhtul Haapsalu raudteejaamas kuulsaaamatüillustraatori Joanna Concejo piltide näituse „M nagu meri”.

Concejo näitusel on eksponeeritud visandeid ja valminud illustatsioone 2021. aastal ilmunud, näitusega sama nime kandvast raamatust (poola keeles „M jak morze”), aga ka illustatsioon Nobeli kirjanduspreemiaga pärjatud Olga Tokarczuki raamatust „Kaotatud hing”.

Joanna Concejo illustatsioonid Haapsalu raudteejaamas. AIVAR ÕEPA

Raamatu „M jak morze” kirjutab ja illustreerib Poolas sündinud ja praegu Prantsusmaal elav kunstnik ise ning see ilmus kõigepealt itaalia keeles. Raamat põhineb M-tähel, mis Poola saatkonna kultuuridiplomaadi Sławomira Borowska-Petersoni sõnul on algustäht poola keele tähtsatel sõnadel nagu meri, poeg, ema ja armastus.

Näitusele lisandub Borowska-Petersoni sõnul veel animatsioon ja muusika ning pudel, kuhu saab kirjutada oma soove ja

unistusi. Lisaks on võimalik ise joonistada mere äärest pilte postkaartidele, aga ka voltida paberist laevukest või müntse. Tasuta näitus on raudteejaama ootesaali galeriis avatud 20. augustini.

Concejo näitus Haapsalus on üks sündmusi, millega Poola suursaatkond tähistab Lääne-meremaade nõukogu eesistumise üleminekut Eestilt Poolale. Näituse avamisel osalesid ka Haapsalu linnapea Urmas Sukles ja aselinnapea Tõnu Parbus

ning sõpruslinna Racibórzi delegatsioon.

Pärast näituse avamist asetas Poola suursaadik lilled Maria Laidoneri (s Kruszevska) mälestustahvli juurde Jaama 7 majal ning Maria Laidoneri pingi juurde promenaadil.

Borowska-Petersoni sõnul on Poola suursaatkonnal ka plaan korraldada Euroopa keelte päeval koos teiste saatkondadega Haapsalu õpilastele kalligraafia ja Euroopa keelte tunde.

KADRI ÕEPA

● JUHTKIRI

Jälle see Lääneranna

Me peame jälle rääkima Lääneranna vallast. Nimelt sellest, kuidas vallavalitsus küsib iseendalt Virtsu koolimajale lammutusloa, annab selle välja ning on valmis hoone lammutama, kellelegi kohalikest sõnagi lausumata.

Kui mõni huviline poleks tähelepanelikult lugenud valla kodulehel dokumendiregistrit ja vihjanud Lääne Elule ning kui ajaleht poleks teemat uurida võtnud, oleks virtsulased tõenäoliselt teadmatusse jäänudki. Oleksid ühel hetkel avastanud ekskavaatorid ja buldooserid koolimaja kokku lükkamas. See on võibolla ülearu võimendatud pilt asjade käigust, seda enam, et vallavanem lubab, et kui lammutuseks lähebki, siis novembris, pärast valimisi. Siiski tekib küsimus: miks vallavalitsus oma plaanidest üldse ei räägi?

Vallavalitsuse vaates paistab ju kogu plaan ilus ja üllas. Virtsu rahvas vabaneb energiakulukast koolimajast ja saab vastu nullenergiahoone kogukonnakeskusega. Kas on raske sellest ka elanikele nii rääkida, serveerida neile seda kui edulugu? Aga ei anta mingit infot, lastakse tekkida kuulujuttudel ja kahtlustel.

Tundub, et Lääneranna vallavalitsuse juhtlause on patroneeriv „meie teame paremini, mis on teile hea”. See on paistnud teravalt silma nii sellest, kuidas selgitati vallarahvale koolivõrgu reformi, kui ka sellest, kuidas vallavalitsejad on käsitlenud reformi tagasilööke. Mida te räägite, segate, avaldate arvamust, kui meie teame, mis teile hea on. Laske meil valitseda. Sellise käitumise juures pole ime, kui igale plaanile, isegi mõistlikule, tekib vastuseis.

● TEISED LEHED

Aitab juba omarahvavihast!

DELFI. Igal suvel pidevalt korduv olukord: sõber või kolleeg veedab nädalase puhkuse välismaa turistilõksudes, kulistab Vahemere-äärse rannakohviku igaveses päikeselöösas paar Aperol Spritzi ning naaseb siis koju epifaanilise jutuga, et küll ikka mujal maailmas on tore ja sõbralik rahvas, aga vot teist eestlast ainult häbene, kirjutab kirjanik Katrin Pauts Delfis.

Siis kuuled veel pikalt ja laialt, kui öudne inimene on see „eestlane”: ebasõbralik, söimab kõiki Facebookis, pole elu seeski ühegi asjaga rahul, ei oska viisakalt käituda, on rassist, nats ja üldse suur loll. Seal teisel maal, kust Valgustunud Isik parajasti naasma juhtus, muidugi ühtki sellist pahet ei esine.

Millel see arvamus põhineb? Eks ikka väga nappidel andmetel, mida koguti pealiskaudse suhtluse käigus linnaosades, mida sellisel hooajal vallutavad peamiselt teised võõramaalased.

Kui mu sõbranna oli minu meelest täiesti kohtlaselt väitnud, et Lõuna-Prantsusmaal võõraviha ja rassismi ei eksisteeri, aga Eestis see vohavat, hakkasin mõtlema, millest selline omarahvaviha on tingitud. Kus on selle juured? Pärisorjalikus alaväärsuskompleksis, kus matsil olgu alati auväärne isand eeskujuks?

Arvan, et ei ekski väites, et kõik väiksemad rahvad oskavad ennast ise alandada, eriti need, kes on sajandeid suurrahvaste võimu all olnud. Nende hulgas omakorda torkavad erilise alaväärsustundega silma kunagise idabloki maad. Kellelt midagi nüisugust ei kuule, on suurrahvad ise – ameeriklased, prantslased, venelased, hiinlased.

Mõtlen vahel, et Eesti kaitsevõime tugevdamine võiks ikkagi kahe kõrva vahelt alata. Me võiks lõpetada alt üles vaatamise ja end vahelduseks tunda nagu nemad – nagu uhked suurrahvad! Alustuseks võiks mitte häbeneda enda keele kehtestamist oma maal ja sealt edasi võiks loobuda juba oma riigi ja rahva häbenemisest üldiselt, kirjutab Pauts.

● LAUSELAEN

„Loodame, et kui Lääneranna gümnaasiumi uus õppehoone saab valmis, muudab see ka mõnda trotsist tehtud valikut.”

Lääneranna vallavanem Ingvar Saare. Lääne Elu, 9. august

Saared, kuhu suvel minna ei taha

Leidub paiku, kus keegi suvel eriti viibida ei taha – näiteks linn võib muuta elu kuumaperioodidel üsna keeruliseks.

TANEL KALLIS
keskkonna-
agentuuri
peaspetsialist

Viimastel aastatel on ka Eestis esinenud suviseid kuumalaineid päris sageli ja paljud linnainimesed on kahtlemata märganud, et ümbritsevast tehiskeskonnast võib kergesti kujuneda lämmatavalt palav lõks, kust pole pääsu isegi öötundidel. Maapiirkondades pakuvad seevastu jahutust avarus, metsad ja veekogud.

Need saared, kuhu suvel keegi tulla ei taha, on muidugi linnade soojusaared. Linna soojussaare efekti all mõistetakse nähtust, kus nii õhukui ka pinnatemperatuurid on linnas üldiselt kõrgemad kui maapiirkondades. Seda efekti kirjeldas aastail 1818–1820 juba Luke Howard Londonis, meie mail aga Kaarel Kirde 1939. aastal ja Andres Tarand 1986. aastal Tallinna botaanikaia teadustöodes.

Ehkki soojussaare efekt pole otseselt tingitud globaalsest kliima soojenemisest, muudab viimasega seotud kuumalainete sagenemine (ka Eestis), kuumastress ja sellega seotud suremus, inimeste jätkuv koondumine linnadesse ning autostumine ka linna soojussaare uurimise üha pakilisemaks kogu maailmas.

Keskonnaagentuuri üks ülesanne on inimeste varajane hoiatamine ohtlike ilmastikunähtuste eest, sh saabuva kuumalaine eel – aga millised piirkonnad Eestis on kuumalainetel enim ohustatud? Soojussaare kindlakstegemisel on viimasel ajal etendanud tähtsat rolli kaugseire ehk eelkõige satelliitidelt saabuvas andmed. Alasid, kus kaugseirega mõõdetud pinnatemperatuur on märkimisväärselt kõrgem lähimas ilmajaamas mõõdetud õhutemperatuurist, võibki pidada linna soojussaarteks.

Pilguheit soojuskaartidele ei üllata: kõige kõrgema temperatuuriga aladel paiknevad tumeid lamekatustega kontorihooned ning äri-, tööstus- ja kaubanduskeskused oma suurte asfaltkattega parklatega. Hoonete kõrgusel on samuti märkimisväärne mõ

ju soojussaare kujunemises, ent kõige enam mõjutavadki seda suuremad väljakud, teed ja ristmikud. Pärnus ja Narvas paiknevad kuumatsoonis ka linna haiglad. Paljud neist piirkondadest paistavad satelliidipiltidelt terviklike suurte kuumasaartena.

Seevastu haljasaladel ja veekogude ümbruses jäävad hinnangulised pinnatemperatuurid paiguti allapoole soojussaare lävendit ja on soojuskaartidel markeerimata. Sama kindlitavad kuumalaine ajal Tartu ülikooli ökoloogide termokaameraga tehtud ülesvõtted: puudealuse murruplatsi ja päikese käes kuumenenud asfalttee temperatuuride vahe oli ligi 20 °C (muru puude all 27 °C, tee varjus 37 °C, tee päikese käes 40–45 °C). Niidetud ja niitmata rohuga plat-side temperatuuride vahe ligi 7 °C.

Satelliitpiltidelt selgub ka, et pikemaks veninud kuumalainete ajal (nt 2021. ja 2024. aastal Pärnus ja Tallinas) mere jahutav toime väheneb. Kuna vesi talletab soojusenergiat väga hästi, siis võib spekuloida, et temperatuur mere jm veekogude lähedal ei langenud kuigi palju ka öösiti. Teatavasti on aga kõige ohtlikumad just öised kõrged temperatuurid, mis ei lase inimestel välja puhata.

Euroopas aastatel 1980–2023 registreeritud ilma ja kliimaga seotud äärmuslike ilmastikunähtustega seotud surmajuhtumitest 95 protsenti oli seotud kuumalainetega. Kuumalainete puhul on riskirühmad eelkõige vanemad inimesed (65+) ja väikesed lapsed (0–4 a).

● **Haljastus on üks parimaid mooduseid soojussaare tekkimise vältimiseks. Kindlasti tasub seetõttu kaaluda juba olemasoleva haljastuse säilitamist.**

Käid tööl? Palka saad? Järelikult oled investor

Kui küsida tänapäeva noorelt, mis on investeerimine, kõlavad vastused nagu „aktsiad”, „krüpto”, „börs”, „Airbnb korterid”. Mõni võib lisada: „Raha peab olema.” Ja koolitused. Ja mingid tarkade raamatud. Aga tegelikult... suure tõenäosusega on see esimene investeering juba tehtud märkamatuks ja täiesti kogemata.

Kui inimene saab 18 ja läheb tööle, hakkab ta automaatselt koguma teise pensionisambasse. See tähendab: palgapäevald liigub osa sissetulekust kohe investeringuteks. Ilma et peaks midagi klikkima, kontot looma, riskiprofiili määrama või finantsvabaduse plakati seinale kleepima.

Tavaliselt räägitakse teisest sambast kui kogumisest pensioniks. Aga sõna „pension” kõlab nagu midagi, mis juhtub teises elus. Silme ette tuleb pilt rätikuga tädikese, mitte värskest tööle asunud noorest täiskasvanust.

Tegelikult on see hoopis investering. Iga kuu läheb kaks kuni kuus protsenti brutopalgast teise sambasse ja see raha hakkab seal kasvama. Ei mingit pangakontolt ülekanmist, ei mingit „äraandmise” tunnet, sest

see toimub enne, kui palk üldse kontole jõuab.

Iga ühe euro kohta paneb riik omalt poolt juurde kaks. Täpsemalt maksab tööandja töötaja eest sotsiaalmaksu, millest osa suunatakse teise sambasse. Kokku tähendab see, et kuus protsenti brutopalgast läheb igal kuul investeringuiks, ilma et peaks ise midagi tegema. See on üsna haruldane boonus, mis enamikus riikides puudub.

Raha paigutatakse pensionifondi. Kui fondi ise ei vali, valib süsteem selle loosi teel kolme madalaima tasuga fondi hulgast. Raha satub indeksfondi, mis tähendab, et see investeeritakse hajutatult aktsiaturgudele eesmärgiga saada pikaajaliselt keskmist turu tootlust. Kulu on madal ja strateegia pikaajaliselt üsna kindel.

Kui valik tundub hirmutav või kauge, siis pole hullu, sest fondi saab vahetada kuni neli korda aastas. Esialgu piisab täiesti sellest, et raha hakkab kogunema. Hiljem saab otsuseid täpsemaks timmida.

● **Liitintress on see imelik asi, millest keegi koolis aru ei saanud, aga mis muudab kõike.**

Tartu ülikooli teadlased on kõrvutanud Tallinnas piirkondi, kus on korraga väga kõrged pinnatemperatuurid ja elab suhteliselt rohkem riskirühmadesse kuuluvaid inimesi. Eriti silmatorkavad on selles osas suurte paneelmajadega piirkonnad Mustamäel ja Lasnamäel. Sarnaste korruselamutega rajoonides on soojussaare mõju riskirühmadele suurem ka Pärnus ja Tartus.

Sellegipoolest ei pruugi malarajoonid olla absoluutses arvestuses kõige kuumemad „saared” linnas, sest haljastus ja majade suuremad vahed võivad soojussaare efekti määrgatavalt leevendada.

Mida siis teha? Nagu eelnevast selgub, on haljastus üks parimaid mooduseid soojussaare tekkimise vältimiseks. Kindlasti tasub seetõttu kaaluda juba olemasoleva haljastuse säilitamist. Enamiku kuumapiirkondade tagantjärele haljastamine on seevastu väga keeruline, mistõttu tasuks seal pigem panustada elanikkonna teavitamisele ja ennetustööle.

Teadlased on pakkunud mõningaid lahendusi, et piirata planeeringu- ja ehituslahendustega soojuse akumulierumist: säilitada ja laiendada linnakeskkonnas rohealasid ja haljastust, aga ka näiteks veekogusid (sh purskkaeve); vältida suuri tumedaid pindu, võtta kasutusele muru- ja viilkatuseid. Uuritud on ka hoone teasetuse mõju temperatuuridele.

2012. aastal soovitas Ühendriikide energeetikaminister Steven Chu võobata katused valgeks. Kuus aastat hiljem pälviski tähelepanu tänavate valgendamise eksperiment Los Angeleses, kus õnnestus vähendada tänavate temperatuure ligi kümne kraadi võrra. Ehkki maksumus oli umbes 40 000 dollarit miili kohta, loodeti eksperimendiga hoida kokku kuumaga kaasnevaid märksa suuremaid kulutusi.

Olete kuulnud liitintressist? See on see imelik asi, millest keegi koolis aru ei saanud, aga mis muudab kõike. See on see, kus raha teenib raha, mis omakorda teenib raha. Mida rohkem aega sellele kasvamiseks antakse, seda suuremaks see paisub. Liitintressi kutsutakse põhjusega maailma kaheksandaks imeks.

Näiteks kui hakata investeerima juba 18aastaselt, on isegi väikeste summadega võimalik saavutada sama tulemus, mille keegi teine saab palju suurema summaga 30- või 40aastaselt alustades. Aeg on suurim trump.

Ise veendumiseks tuleb guugelda liitintressi kalkulaatorit ja mängida seal arvudega.

Teine samm on nagu investeerimise stardipakett. See on lihtne, turvaline ja riskide mõttes väga mõõdukas viis, kuidas alustada pikaajalist investeerimist.

See käivitub automaatselt, ei nõua suurt pingutust, annab maksuvõidu ja toob aja jooksul päris arvestatava tulemuse.

Kui hiljem tekib huvi börsikauplemise, dividendiaktsiate või kinnisvara vastu, on see suurepärane. Aga seni võib teine samm olla rahakasvatuse algus, mis töötab taustal isegi siis, kui ise seda ei märka.

Greencube OÜ juhatuse liikme Henri Bekmanni sõnul külastas avatud uste päeval ettevõtet ootamatult palju kliente.

AIVAR ÕEPA

MAJAOSTJAD ON ENESEKINDLAD

Lihula majatehas näeb tänavu kasvu

Möödunud aastal käivet kaotanud Lihula majatehas Greencube näeb ostjate huvi kasvu ja ootab paremat majandustulemust.

KADRI ÕEPA
kadri@le.ee

„Selgelt on aktiivsuse märke näha, inimesed on enesekindlamad,” ütles Greencube OÜ juhatuse liige ja omanik Henri Bekmann nädalavahetusel korraldatud ettevõtte avatud uste päeval Lääne Elule. „Tundub, et ebakindluse aeg on läbi saamas või juba läbi saanud.”

„Klientide voog on tänavu palju suurem, nende huvi on suurem ja nende plaanid on suuremad,” rääkis ta.

Neljatunnisel avatud uste päeval said kliendid uudistada saunade, suvilate ja elamute näidiseid. Üritus meelitas Bekmanni sõnul üllatavalt palju inimesi kokku.

„Olen ise ka üllatunud, et nii palju külalisi on täna – ootasime poole vähem, kui siia ilmus. Enamik inimesi on tulnud just maju

Greencube OÜ

	2022	2023	2024
Käive	1,5 mln eurot	0,7 mln eurot	0,5 mln eurot
Puhaskasum (-kahjum)	88 604 eurot	26 444 eurot	-21 745 eurot
Töötajate arv	22	28	23

ALLIKAS: ETTEVÕTTE MAJANDUSAASTA ARUANDED

vaatama, mitte kohvikute päeva raames läbi astunud,” ütles ta. Samal ajal peeti Lihulas sünnipäevärituste sarja raames ka kohvikute päeva.

Ka tehases oli avatud kohvikunurk, kust sai osta nii süüa kui ka Greencube'i meeneid. Kogu müügitulu 541 eurot läks Lääneranna valla noortesporti toetuseks.

Personaalne lähenemine

Peale uute inimeste külastasid üritust Bekmanni sõnul ka varasemad kliendid. „Korduvaid külalisi on kõvasti. On olemasolevaid kliente, endisi ja tulevase,” ütles ta.

Bekmanni sõnul ei sõlmitud avatud uste päeval ühtki lepingut, kuid seda polnud plaaniski. „Ühe maja hinnapakumiseni jõudmiseks on vaja teha ostjaga personaalne kahetunnine koostöö, seda siin täna igapäevaga ei jõua pidada,” ütles ta.

Avatud uste päev on Greencube'il korduv üritus, eelmise selline oli kevadel. Ka siis oli Bekmanni sõnul palju külalisi, sest esiteks vedas ilmaga ja teiseks polnud samal ajal konkureerivaid üritusi.

Avatud uste päevi korraldab Greencube, et olla klientidele lähemal. „Praeguse digiajastu või-

dukäigu ajal on väga palju internetis majamüüjaid, kes müüvad justkui toodet, aga keda tegelikult ei ole end üldse olemaski,” rääkis Bekmann. „Meie tahame olla inimestele lähedal ja näidata, et oleme päriselt olemas. Et mitte ainult ilus internetilehekülj, vaid ikka päris inimesed.”

Keerulised ajad selja taga

Koroonapandeemia ajal tegi Greencube rekordilisi müügitulemusi, kui inimesed tellisid hoogsalt suvemaju. Toonased tellimused tekitasid aga majatehasele hiljem raskusi – tellimuste täitmise ajaks olid Bekmanni sõnul sisendhinnad tõusnud ja lepinguid ei õnnestunud enam kasumiga täita.

See sundis omanikku asju ümber hindama ja vahepeal peetud laienemisploandist loobuma. „Isiklikult juhina tahan, et ettevõtte oleks kontrolli all. Et meie

toodang oleks maksimaalselt kontrollitud igas mõttes ja see, mis tehasest välja läheb, oleks hea,” rääkis Bekmann. „Selleks pidime vähendama koostöö, vahetama osa personali välja paremate oskustöölise vastu – et asi oleks kontrollitud. See oli minu suurim ülesanne ja julgen väita, et oleme siin oma eesmärgi saavutanud.”

„Meile pakutakse samamoodi megaprojekte välismaale. Alles eile räägiti ühest suurest Soome projektist. Täna viisakalt ja soovitan neid oma tuttavate ettevõtetele. Aga endale ei võta just sellepärast, et me ei kasvaks liiga suureks,” lausus Bekmann.

Bekmanni sõnul on tehase läinud seda teed, et rohkem standardiseerinud tooteid ja teinud struktuuri paremaks. „Aga laias laastus on see ikkagi sama, mida oleme teinud pea 12 aastat,” ütles ta.

Oru koolijuht lahkub volikogust

Oru kooli direktor ja Lääne-Nigula vallavolikogu liige Andres Kampmann kirjutas end Lääne-Nigulast välja ja Haapsallu sisse ning lahkus volikogust.

Enne seda oli ta oma volitused kolmeks kuuks peatanud. Kampmann ei välistanud, et kandideerib sügisel Haapsalu linnavolikokku.

„Ma ei välista midagi. Nagu öeldud: kui, siis mõne erakonna nimekirjas,” ütles Kampmann Lääne Elule eile.

Parteitu Kampmann on vallavolikogu liige olnud 16 aastat. Esimest korda osales ta 2009. aasta kohalikel valimistel, kui

ta kandideeris Oru vallavolikokku valimisliidu Tasakaal nimekirjas koos kauaaegse Oru vallavanema Arno Kelnikuga. Kampmann sai 24 häält ja pääses volikokku.

Ta oli Oru vallavolikogu viimane esimees enne Oru, Risti ja Taebla valla ühinemist 2013. aastal ning on olnud ka Lääne-Nigula vallavolikogu esimees.

Neli aastat tagasi kandideeris ta Keskerakonna nimekirjas ja pääses volikokku 62 hälega.

Kampmann elab Haapsalus, Lääne-Nigulas on tal suvekodu. **KAIE ILVES**

Kullamaa kooli võimla ehitus jääb toetuse ootele

Kullamaa keskkooli võimla eelprojekt sai valmis, et võimaluse avanedes toetust küsida, sest kohalikul omavalitsusel nii palju raha ei ole, et see ise valmis ehitada.

Lääne-Nigula vallavolikogu esimehe Mikk Lõhmuse sõnul maksaks ehitus 2–2,5 miljonit eurot. „Päris oma eelarvest me seda ehitada ei saa,” märkis Lõhmus. „Kui kuskil mingi võimalus avaneb, siis taotleme toetust.” Ilma projektita toetuse taotlust teha ei saa.

Tõenäoliselt ei lähe ehitamiseks ei tuleval ega ka ületuleval aastal, kuid järgmise nelja aasta

jooksul peaks see Lõhmuse sõnul juhtuma.

17 pakkuja seast valis vallavolitsus kevadel projekteerijaks Guru Projekti, kelle pakkumus oli ligi 19 000 eurot. Lõhmuse sõnul jäi hind prognoositust isegi pisut madalamaks. Järgmine pakkumus oli üle 700 euro kallim ja kõige kallim pakkumus oli ligi 80 000 eurot.

Praegune spordihoone lammutatakse maha ja selle asemele ehitatakse uus. „Täismöödus võimla,” ütles Lõhmus. Praegune on nii väike, et sinna ei mahu täismöödus korvpalliväljakutki.

Kullamaa kooli spordihoone on Lääne-Nigula üks suurtest investeringutest Martna ja Palivere koolimajade järel. Martna koolimaja ümberehitus ja remont on alanud, see läheb maksma veidi alla kolme miljoni euro, millest 950 000 eurot sai kohalik omavalitsus energiatõhususe toetust. Kool peaks valmis saama tulevaks sügiseks.

Kullamaa koolimaja renoveeris kohalik omavalitsus 2021. aastal 700 000 euro eest. 160 000 eurot remondiks tuli maakondliku arengu (MATA) programmist, ülejäänud valla eelarvest. **KAIE ILVES**

● LÜHIDALT

Vormsi volikokku valitakse sügisel seitse liiget

Vormsi vallavolikogu otsustas reedel istungil moodustada oktoobris toimuvaiks kohalike omavalitsuste valimisteks Vormsis ühe valimisringkonna numbriga 1, mille piirid kattuvad omavalitsuse piiridega.

Sama otsusega määras volikogu järgmise Vormsi vallavolikogu koosseisu mandaatide arvaks seitse.

Andra Kirma

Lääne-Nigula ostab õpilastele sepatööriistad

Lääne-Nigula vallavalitsus ostab 17 000 euro eest sepatööriistu Taebla kooli uude tööõpetuse klassi.

„Et oleks lastel ja miks mitte ka täiskasvanutel võimalik seal sügisest õppida,” ütles vallavolikogu esimees Mikk Lõhmus Lääne Elule.

Kohalik omavalitsus remontis Taebla vana internaadi hoone 300 000 euro eest, et kogu valla lapsed saaksid seal tööõpetuse tunnis käia. Hoonesse paigaldati lift, rajati evakatsiooniteed, tehti siseviimistlus, paigaldati uued elektrijuhtmed ja valgustus. „Selle aasta tööd on valmis,” ütles Lõhmus. Järgmise etapina hoone soojustatakse.

Seni on lapsed õppinud igaküls oma koolis. Puutõõga pole probleeme olnud, aga metallitöö on Lõhmuse sõnul olnud vaeslapse osas.

Toetust hoone korda teha ja õppevahendeid osta sai kohalik omavalitsus atraktiivse piirkondliku ettevõtlus- ja elukeskkonna programmist.

Kaie Ilves

Palivere spordikeskuse tee sai asfaltkatte

Lääne-Nigula vald lasi korda teha üle poole kilomeetri pikkuse kruusateelõigu, mis viib Palivere spordikeskuse juurde.

Lääne-Nigula abivallavanem Katrin Viks ütles, et remont algas läinud nädalal ja reedeks oli asfalt peal. „Parklast saab 740 meetrit asfaldi peal välja sõita,” sõnas Viks.

Edaspidi on kavas pinnata veel 300 meetrit teed. „Aga seda tuleval suvel,” ütles Viks. Palivere spordikeskuses käib rahvast üle terve Lääne-Nigula valla, nii et Viksi sõnul oli mõistlik tee korda teha.

Teeremont läks maksma veidi üle 30 000 euro.

Kaie Ilves

Lihula vana viinapood jäi müümata

Osta.ee oksjoniportaalis enampakumisele pandud kahekorruline kortermaja, kus kunagi asus Lihula alkoholipood, jäi müümata, sest keegi selle vastu huvi ei tundnud.

Lihula peatänaval õigeusu kiriku varemete kõrval asuv kahekorruline puithoone koos muinsuskaitsealuse hoovimajaga oli enampakumisel alghinnaga 35 000 eurot. „See on üks kinnistu. Ühe maja ostad, kaks saad,” ütles Lääneranna vallavalitsuse majandusosakonna juhataja Urmas Osila Lääne Elule.

Sama hinnaga, aga tulemuseta müüs vallavalitsus hoonet ka varem. „Mingi huvi on olnud, aga pakkunud pole keegi,” ütles Osila.

Muinsuskaitsevõõndis asuvas majas ei ole kanalisatsiooni ega vett. Alkoholipood asus seal nõukogude aja lõpuni. Hiljem tegutses samas ruumis käsitöökauplus. Praegu on poeruumid kasutuseta ja hoones asuvad kaheksa pisikest korterit tühjad. Ka hoovimajas ei ela kedagi.

Kui Lääneranna vallavolikogu mullu sügisel otsustas maja müüki panna, elati ühes korteris sees. Osila kinnitas, et praeguseks on kohalik omavalitsus elanikele uue elukoha leidnud. **Kaie Ilves**

KOGU PERE FESTIVAL

Valge Daami aeg täitis Haapsalu laadamelu ja tsiklitega

Nädalavahetusel Haapsalus peetud Valge Daami festival tõi vanalinna arvukalt külalisi. Raekoja pargis peeti mootorrattasõud, promenaadil aga suurt käsitöölaata ja anti rida kontserte.

Valge Daami laata külastasid ka Mihhail Kõlvart ja tema abikaasa Anastassia Kovalenko-Kõlvart.

Motoklubi Müristaja vilistas rahva lõbuks tsiklirehvi.

Mootorrattanaütuse külastaja proovis, millist häält teeb üks ümber ehitatud mootorratas.

Valge Daami võis leida ka promenaadil peetud laadal.

Mõni külaline võttis kaasa oma neljajalgse lemmiku.

Haapsalu raekoja ees pargis peetud Valge Daami mootorrattasõu näitusel sai publik uudistada nii nüüdisaegseid kui ka vanemaid kahe rattalisi.

9 X JUHAN HEPNER

Aafrika ranna laval astusid üles rahvatantsijad.

Lapsed said promenaadi pargis uudistada koduloomi.

Laadalt tulnud said tantsulava ees jalga puhata.

MALE

Valge Daami maleturniiri võitis Saksa suurmeister

Nädalavahetusel Haapsalu väikese linnuse hoovis toimunud 4. rahvusvahelise Valge Daami kiirmaleturniiri võitis suurmeister Daniel Fridman Saksamaalt. Soome noor maletaja Toivo Keinänen oli teine ja Hollandi suurmeister Jan Smeets kolmas.

ANDRA KIRNA
andra@le.ee

Maleliidu juhatuse liige Triin Narva, kes ise samuti turniiril kaasa mängis, oli võistlusega väga rahul. „Hästi läks ja ilma-ga väga vedas,” ütles ta, lisades, et tegemist oli põneva turniiriga.

„Esimese päeva lõpuks oli viie punktiga turniiri liider Keinänen. Teisel päeval tal nii hästi ei läinud. Ta kaotas kohe teise päeva esimeses voorus ühe tähtsa partii ja tegi hiljem kaks viiki,” rääkis Narva.

„Teine koht on ka väga hea saavutus. Pealegi võitis Keinänen omavahelises partii Fridmani, nii et kui nad oleksid saanud võrdselt punkte, oleks soomlane võitnud. Males on võimalik, et võitjat võitnud mängija jääb paremusjärjestuses tahapoole, sest arvesse ei lähe ainult omavaheline partii, vaid kõik turniiri mängud,” lausus Narva.

Fridman, kes võitis 2022. aastal ka esimese Valge Daami kiirmaleturniiri, mängis seekord Pühajärve maleklubi eest. „Niisugune asi on malemaailmas üsna tavapärane. Maletajatel on lubatud esindada mitut maleklubi, kui need on erinevates riikides. Nii on Fridman mänginud mitmel Eesti maleklubide turniiril,” selgitas Narva.

Daniel Fridman osales sel korral turniiril koos perega.

Osalejad hindavad väga võimalust väikeses linnusehoovis vabas õhus malet mängida.

ERAKOGU

Kaasa mängisid veel tema abikaasa Anna Zatonskih ja poeg Joshua Fridman. Zatonskih tuli Valge Daami maleturniiril neljandaks, olles ühtlasi parim naine.

Eestlastest parim Külaots
Eestlastest jõudis kõige kõrgemale, 6. kohale suurmeister Kaido Külaots. Mullune võitja Jaan Ehlevest oli seekord 9. kohal.

„Mängida on Valge Daami kiirmaleturniiril hoopis teistmoodi kui teistel. Vabas õhus saab malet mängida ainult korra aastas: Haapsalus. Ilmaga peab muidugi vedama, aga seekord vedas ju ka,” ütles Külaots.

„Sain esimestes partiides kaks võitu ja hiljem liiga palju viike. Ühtegi kaotust ei olnud,” lisas Külaots. Kõige põnevam oli talle mäng soomlase Henri Lahdelma-

ga. „Veel täna kodus tõstsin selle uuesti lauale, et aru saada, mis seal õieti toimus. Kiirmaleturniiril ei ole just palju aega mõelda,” ütles ta Lääne Elule esmaspäeval.

Lisaks Triin Narvale osalesid Narvade maleperest turniiril veel naiste suurmeister ja rahvusvaheline meister Mai Narva ning nende ema Regina Narva.

„Meie perest läks minul ja emal minu meelest päris hästi,

nii nagu oodatud. Mai Narval vast mitte nii hästi, kui oleks tahtnud. 15. koht on mõnevõrra madalam, kui ta ehk eeldas. Kuid juuli alguses oli tal päris keerukas võistlus maailmakarika etapil,” rääkis Triin Narva.

Kõrgeim tase

Korraldaja Urmas Randma pidas 4. Valge Daami kiirmaleturniiri senistest kõige kõrgema tasemega võistluseks. Üheksast riigist pärit 32 kutsetega mängija hulgas osales üheksa rahvusvahelist suurmeistrit.

Seekord peeti turniiri pisut teistsuguse süsteemi järgi. Kui varem võistlesid maletajad omavahel kahes grupis – ühes suurmeistrid ning teises tugevad harrastajad ja noored maletajad –, siis seekord mängisid kõik ühes grupis.

„Korraldajale on kõige suurem rõõm, kui kohale tulnud osalejad on väga rahul ja õnnelikud,” ütles Randma.

Randma sõnul oli kohal täpselt nii kõrgetasemeline seltskond, keda korraldajatel oli üldse võimalik kutsuda. „Loodan, et rasked ajad on meie jaoks möödas. Järgmisel aastal on meil nagu väiksel juubelifestival – viies. See on ju väga hea võimalus Haapsalut tutvustada, sest malemaailmas on meie turniiril, arvestades võistlejate taset, kümneid tuhandeid jälgijaid,” ütles ta.

Kaljula ja Märss tulid kolmekordseteks maakonna meistriteks

Kaks nädalat kestnud maakonna meistrivõistlustel tennises domineerisid, nagu viimastel aastatel kombeks, noored mängijad. Koore riisusid Patrik Rainer Kaljula ja Maily Märss, kes tulid kolmekordseteks maakonna meistriteks.

Kui üksik- ja paarismängus tulid tiitlid mõlemale paraja ülekaaluga, siis segapaarismängus, kus Kaljula ja Märss mängisid koos, oli vastastel kasutada matšpall.

Esimese seti võitsid Kaljula ja Märss kindlalt 6:3 ning mis ki ei ennustanud, et finaali vastased Egert Trave ja Adele Lumiste võiksid mängu tagasi tulla. Ometi võitsid Trave ja Lumiste teise seti 7:5 ning viisid mängu otsustavasse kiirese lõppmängu, mida mängiti kümne punktini.

Kiiret lõppmängu dikteerisid alguses Kaljula ja Märss, kuid lõpp läks väga põnevaks ning seisul 10:9 oli Travel ja Lumistel võimalik mäng oma kasuks ära lõpetada. Kui Märss veel esimesel servil eksis, oli võit väga lähedal. Kuid Märss lõi teise servi servikasti joo-nele ja võitis punkti. Siis võitsid Kaljula ja Märss veel kaks punkti ning kolmanda seti seisuga 12:10.

Kolmanda koha mängus võitsid Igor Nudelmann ja Agrita Gavronska Ott Raidlat ja Annika Mändlat 6:4, 6:2.

Segapaarismängu finalistid: Maily Märss, Patrik Rainer Kaljula, Egert Trave ja Adele Lumiste.

ERAKOGU

Meesüksikmängu finaali esimeses setis avaldas viimasel aastal tublisti mänguliselt arenenud Trave Kaljulale kõva vastupanu, kuid kaotas 4:6. Mängu jooksul saadud väike vigastus ei lubanud aga teises setis enam täie jõuga mängida ja see läks kiirelt Kaljulale 6:0.

Kolmanda koha mängus oli Ott Raidla parem Gregor Trave 6:1, 7:5. Naisüksikmängu finaali jõudsid eeldatavad favoriidid Märss ja Gavronska. Selleski mängus oli põnevust, kuid Märss oli lõpuks parem tulemusena 6:3, 7:5.

Kolmanda koha mängus läksid vastamisi ema ja tütar Annika Mändla ja Adele Lumiste. Lumiste võitis 6:1, 6:2.

Oma kolmanda meistritiitli võitis Kaljula meespaarismän-

gus koos Nudelmanniga pärast tasavägist mängu vendade Egert ja Gregor Trave üle tulemusena 2:6 7:6(3), 10:8. Kolmanda koha mängus olid Külle Kuhi ja Leemet Käär paremad Magnus Vellingust ja Jaanus Kivistikust 7:5, 4:6, 10:6.

Naispaarismängus tulid meistriks Märss ja Gavronska võiduga 6:1, 6:0 Silvia Otsa ja Annika Mändla üle. Kolmanda koha mängus olid Noora Toom ja Adele Lumiste paremad Liis ja Elo Toomist tulemusena 6:1, 6:3.

Meesüksikmängus 40+ tuli maakonna meistriks Indrek Tuul, alistades finaalis Ilo Toomi kindlalt 6:1, 6:0. Kolmandaks tuli Külle Kuhi võiduga 7:6(3), 6:2 Magnus Vellingu üle.

VELLO KUHI

LÜHIDALT

Valge Daami regati võitis Lagle II

ORC Eesti karikavõistluste etapil, regati Valge Daam 2025 võitis Lagle II Ülari Velvistega roolis.

Lagle II meeskonda kuulusid ka Karl Koppel, Joosep Metsaait, Jakob Kalle ja Kiur Arro.

Teise koha sai kapten Koit Pautsi juhitud Edasi ja kolmanda Erko Sepa juhitud Tuuslar. Kokku osales võistlustel viis ekipaazi Haapsalu jahtklubist ja üks Hiiuma purjelaeva seltsist.

Lääne Elu

Läänemaa JK kaotas liiga liidriole

Läänemaa jalgpalliklubi jäi laupäeval kodusel Haapsalu staadionil esiliiga B mängus alla Maardu linnameeskonnale 0:3.

Maardulased löid esimesel poolajal kaks väravat ning lisasid seitse minutit enne mängu lõppu veel kolmanda.

Maardu jätkab esiliiga B liidrina 60 punktiga 23 mängust. Sama palju mängu pidanud Läänemaa JK on tabeli viimasel kohal kaheksa punktiga. Punkt rohkem ja mäng vähem on peetud FC Kuresaare U21 meeskonnal. Järgmine Läänemaa JK mäng on FC Nõmme United U21 vastu järgmisel esmaspäeval Männiku staadionil Tallinnas.

Lääne Elu

Virtsus mängiti rannajalgpalli

Virtsu kooli liivaväljakul peeti lõppenud nädalavahetusel Priit Mäeoru karikaturniiri rannajalgpallis.

Turniiril mängisid lapsed väikesel liivaväljakul lihtsustatud reeglite ja vähendatud koosseisudega. Platsil oli ühest võistkonnast kaks väljakumängijat ja väravavaht.

Mäeorg kiitis lapsi, kes tema arvates said väga hästi hakkama liiva sees palliga triblamine ja sööt-misega. „Kui te teete siin asju hästi, saate murul sellega väga hästi hakkama,” ütles ta.

Turniiri formaat oli lihtne: kordamööda mängisid noorema ja vanema astme võistkonnad omavahel ja seda mitu korda. Iga mäng kestis kümme minutit. Päeva lõpuks tegi Mäeorg ka ise kaasa kaks kohtumist noorema astme lastega. Pärast turniiri rääkis ta lastele oma jalgpallitee algusest ning soovis indu ja tahtmist. Autasustamisel teenis iga jalgpallilaps Mäeoru käepigistuse ja temanimelise karika.

Jaanus Getreu

Läänemaa duubel võitis Pärnut

Kolmanda liiga põhja/lääne divisjonis mängiva Läänemaa jalgpalliklubi teine koosseis oli võõrsil 2:0 parem FCP Pärnust.

Läänlaste esimese värava lõi juba mängu neljandal minutil Aleksandr Vassiljev. 77. minutil oli täpne Reio Laherand.

Läänemaa JK duubel on 12 mänguga kogutud 23 punkti ja sellega jagatakse liigas Tallinna Mustamäe jalgpalliklubiga 2.–3. kohta, kuid läänlastel on väravate vahel parem. Liigat juhib 25 punktiga Rummu Dünamo.

Lääne Elu

Kiirendusvõistlusel uut rekordit ei sündinud

Haapsalu lähedal Kiiltsi lennuväljal peeti laupäeval ühe miili pagaltstardiga lõppkiirusevõistlus V&K Teed One Mile Challenge 2025.

Võistluse võitis Eesti rekordimees Aleksandr Ljahh Nissan Skyline GT-Ril, saavutades lõppkiiruseks 392 km/h. Ljahh tuli korraldajate teatel üle lööma oma eelmist rekordit 402 km/h, kuid poolal distantsil tekkinud tehniline rike takistas selle sündi.

Ljahhi kannul tuli teisele kohale Maksim Zolotarjov (Ferrari SF90, 335 km/h) ja kolmandaks soomlane Mika Soras (Porsche 911 GT2, 330 km/h).

Lääne Elu

Lõunaläänlaste ühispilt muhulastega.

ERAKOGU

Jooksjate suurepärase start Muhus

Laupäeval toimus Muhu saarel juba 22. korda Muhu Jooks. Tänavu osales eri jooksude rekordilise arv jooksjaid, 352. Sportlasi võistles üle Eesti, kaugeim võistleja aga tuli koguni Portugalist. Muhu Jooksul võistles edukalt ka mitu lõunaläänlast. Noorte 2000 m rajal sai üldarvestuses neljanda, aga tütarlastest teise koha ilusa jooksu teinud Liz-Sandra Hani. Talle mõõdeti aeg 9.50,1, mis viib kümneaastase sporditüdruku ka Lõuna-Läänemaa kõigi aegade kergejõustiku edetabeli esikümnesse.

Tütarlastest sai 15. koha Mirjam Jõgi ajaga 13.47,6. 6,3 km pikkusel rahvajooksul tegi särava etteaste Lõuna-

Läänemaa jalgpalliklubi kergejõustikutreener Sandra Sumberg, kes saavutas naiste arvestuses suurepärase teise koha korraliku ajaga 31.09. Kokku tuli selles jooksus eri vanuseklasside naisi rajale 91.

Põhijooksu pikkus on Muhus nagu ikka 21,1 km ehk siis poolmaraton. Raskele jooksule läks 42 sportlast. Lihula sportlane Markus Lille seadis eesmärgiks aja 2 tundi ja 17 minutit, mille ta ületas mäekõrguselt: tulemus 1.59.39 ja meeste arvestuses 12. koht. Järgmisena võtab 20aastane spordimees sügisel ette elu esimese maratoni.

JAANUS GETREU

Imelikud juhtumised Tatriku alevis

1. osa

RICHARD ROHT

1. Tatriku alev asub kaugel maa südames. Laia ilma on siit keeruline pääseda ja ka lai ilm ei pääse nii kergesti Tatrikku. Tatrikul on postkontor, aga posti veetakse ainult kolm korda nädalas ligemast maakonnalinnast, kuhu Tatrikult 28 versta ümber ehk nüüd uuemal ajal 30 kilomeetri ümber. Postimees on ühtlasi ka viinavedaja. Kuidas seda seletada? Aga lihtsalt: posti veab ta ametlikult, viina mitteametlikult. Ja peab kohe juurde lisama: mitteametlik vedu on ikka suurem kui ametlik.

Lugu on nimelt nõnda, et Tatrikul on ligikaudu kolmkümmend eluhoonet ja viis poodi. Kõik poekaupmehed tahavad elada – ja elada tahavad teisedki elanikud. Mis ime siis, et postimees, see ainus side suure ilmaga, alevi rahvale eluvett veab. See on see kunst.

Viinale võlgneb Tatriku alev oma olemasolu. Kui vaatled teda, siis imestad. Köhn maa, madalad liivased kingud ja kidurad pedajametsad. Ei ühtki teeharu

jookse siia kokku ning külasidki on ümberringi vähe. Linnad, vaksalid, isegi kirikud kaugel. Ning äkki alev. Milleks alev?

Kuid natuke vaadeldes ja mõtiskledes taipad.

Alevist kahe versta kaugusel oli Tatriku mõis. Mõis tegi vanasti viina ja õlut, ning et paremat kohta polnud, ehitas siia lamedasse orgu suure kalli pika kastilogu – kõrtsi. Kui monopoli sisse hakati seadma, halastas ka vene kroonu ümberkaudse rahva peale ja paigutas kõrtsi teise otsa ühe nendest rohelise sildiga asutisist, mis alles kümnekond aastat tagasi nii tuntud olid meie maal.

Tatriku kõrts töötas siis nii öelda kahest otsast: ühest otsast voolas õlu, teisest viin. Ja tol ajal, kus viin õllest ikka suuremalt jaolt lahus hoiti, oli säärane ühendus midagi haruldast. Sellest tuligi, et Tatriku kõrts, kuigi asus kõrvalises kohas, ääretu kuulsaks sai ja temasse kokku sõitsid kõik joodikud mitmekümne versta kauguselt, kui Kaanani, kus piima ning mett jooksis.

Sellest sai alevgi alguse. Sest igav oli istuda ikka peale ühes ja samas kõrtsitoas, kuna

maailm suur ja lai. Igav oli käia ühe ja sama hoone ühest otsast sisse ja teisest välja. Kui see „ilmamure“ õhus tunduma hakkas, leidus peagi nupukaid mehi, kes sellest aru said. Nad koperdasid kõrtsi ümbrusse ühetoalise majalogu üles, panid korvi õlut voodi alla, viinapudelid kartulikoopa – ning uus lokaal oli valmis. Tänuликке tarvitajaid leidus alati. Ja kõik olid rahul. Peakõrtsimees vaatles heakskiitvalt „filiaalide“ signemist, sest see aina kasvatas üldist „kaubatarvitamist“. Urjädnik Klopsikov, Peipsi-äärne venelane, kes vene keelt halvemini rääkis kui eesti keelt, sai oma mati ja võis iga päev revideerimisreisil olla – ja iga päev pehme peaga.

Nii tekkis Tatriku alev.

Pärastpoole hakkas mõni inimene sinna asuma ka muil põhjusil. Tulid kaupmehed, rätsepad, kingsepad, tisleerid, kes ikka sin-

na armastavad elama minna, kus rohkem rahvast koos.

Aga peategur, mis Tatriku alevi lõi, oli viin.

Kui vaadelda teda ülalt kingu otsast alla lamedasse orgu, siis mõistad seda juba ta välimusest. Tõesti, tõesti, ta on kui vana joodik, koltunud, kortsunud ja kasimatu. Puid ta ei istuta, aeda ta ei asuta, vaevalt-vaevalt paikab ja lapib ta oma halle hütte. Ei ühtki nägusamat ehitust – suur popsiküla, muud midagi, ainult paaril majal on ärkel peal. Ei ole siin kooligi, ja vast paari kaupmehe lapsed on ligemas maakonnalinnas õppimas, kõik teised alevi noored siblivad ligematesse vallakoolidesse õppusele. „Peenemat publikut“, nagu teistes kodumaa alevites, näed Tatrikul harva. Ei liigu siin värvimüt-siga noorhärراسid ega preilisiid. Ainult postkontori ülema proua kannab kübarat ja seegi on siin igaveses maasüdames nii fassongist välja veninud, et teeb alevile rohkem häbi kui au.

Ning postkontor ise... kui arvatakse, et ta asutati alevi tarviduste pärast, siis on see eksitus. Nagu ülal öeldud, alevi jaoks

veab postimees rohkem viina kui posti. Ümberkaudsed vallad on suuremad postitarvitajad ja nende jaoks õieti ka postkontor siia asutati.

Sama lugu on apteegi ja rohu-kauplusega. Alev tunneb ainult üht rohtu ja mis selle nimi, pole raske aimata. Ümberkaudsete külade naised on suuremad apteegi kliendid. Kui ei oleks neid nende igaveste kõrva-, silma- ja teiste salapärase „rindealuste“ haigustega ning kui ei tarvitaks nad kord söögiisu-pulbrit lehmadele, kord kõhapulbrit põrsastele, siis võiks apteeker, vanapoiss Peet Tolmats, küll äriukse jäädavalt kinni panna. Peet Tolmats kirjutab oma nime küll Peter Tolmaz, ta on nimelt veel vanade kadakate tõugu, ning et ta uut aega põlgab, siis on aeg ta ka siia Tatrikule kokku pressinud suurema kui vana kortsulise sidruni. Tema on ainus Tatriku tõeline saks, nii usub ta, ja see on tõsi ka. Ta loeb „Dorpatер Zeitungit“ ning postkontori ülemat ta enese vääriliseks ei pea.

● Tatriku kõrts töötas siis nii öelda kahest otsast: ühest otsast voolas õlu, teisest viin.

ARRIVA OÜ

MAHA LÕÖMA		ENESE AITAMINE	P NAABER	LAISK-VORST	RIIK ARAABIA POOL-SAAREL	OLÜMPIA-MÄNGUD	CABO VERDE SAAR	TONN	LÜHI-KIRJUTIS	EESTI END. MALETAJA (N + EESN)
SEE				TEISITI						
AMERIIT-SIUM			MAITSEV					ASESÕNA		
			PUDELILT KÕRGI EEMAL-DAMISE HELI					ALEVIK		
LÕUNA-MAINE VILI						PUULABIDAS (ETN.)				
						LÕIGE				
VEMMAL							MEHENIMI			
							EHMUNUD HÜÜATUS			
... DHABI				EESTI LUULETAJA				KEELDUV VASTUS		
				IRIIDIUM				SÜNOVIAAL-PAUN		
RINNALAPS					TUULEHOOG				KILO-	
SIGNATUUR, TRÜKI-POOGNA JÄRJENUMBER					ASJA-TUNDJA				TOONA	
TÜTAR		PRANTSUSE F1-PILOOT					RUMALUKE (MURDES)			
		EESTI END. LAVASTAJA (EESN + N)					4.			
MAJA OSA				SOODSAIM OLUKORD						
				EKSTRA-						
NAATRIUM			NAISENIMI			KAUA ELANUD				
			TIITEL TÜRGIS (AJ.)			ROOTSI ISO-KOOD				
KARUS-LOOM							TANTSU-SAMM			
							KUIV MAA			
KOUKIMA									JÕGI	
									PALLIMÄNG	
AUTOMARK				TEHISARU		AKTUSE-SAAL				
				BULGAARIA RAHA		... JOOKSMA (GALOPPIMA)				
VIGURIMEES										ÄSS
MEHENIMI										
ARAABIA KEELES			MITTE KUNAGI					PLAATINA		
			JÕGI PÄR-NUMAAL					TOIMING, TEGU		
LINN EESTIS				PÄRATU						
				MI-BEMOLL						
MART RAUA ROMAAN										
MALEND				OLUKORD, SEISUND						

Eelmise lehe vastus: täiskuu ja Valge Daami aeg.

KUHU MINNA

- **KINO**
Haapsalu kultuurikeskuses:
„Pahalased 2“ 12. aug kl 17, 13. august kl 15, 14. aug kl 17.
„Rootsi torpeedo“ 12. aug kl 19.30, 13. august kl 17, 14. aug kl 19.30.
- **TEATER**
Haapsalu kultuurikeskuses:
14. augustil kl 19 Von Krahli teatri „Nälg“, piletid 18.- Fientas.
- **MUUSEUMID**
Haapsalu linnuse muuseum
E–P 10–18. linnus.salm.ee.
- Iloni Imedemaa teemakeskus**
E–P 11–18. www.salm.ee.
- Haapsalu raekoda**
K–P 11–18. www.salm.ee.
- Raudtee- ja sidemuuseum**
K–P 11–17. www.salm.ee.
- Ants Laikmaa muuseum**
(Kadarpiku küla, Lääne-Nigula):
K–P 11–17. www.salm.ee.
- Rannarootsi muuseum**
(Sadama 32, Haapsalu)
T–L 10–18; P ja E 10–16.
www.aiboland.ee.
- Rõude muuseum**
R–L 12–16, muul ajal ette teatades
roudemuuseum@gmail.com,
tel 5683 1203, Maie.
- Lihula muuseum**
on avatud T–L 10–17. E-post:
lihulamuseum@laaneranna.ee.
- **NÄITUSED**
Haapsalu linnagaleriis (Posti 3):
Andres Tali näitus „Valgumine“
31. augustini.

Haapsalu kunstikoolis (Jaani 2):
majagaleriis Kaire Mäe maalinäitus
„Ühe unistuse lugu“ 24. augustini.
Hoovigaleriis Haapsalu fotoklubi
loodusfotonäitus „Kui värvid kõne-
levad mustvalgelt“ 24. augustini.
Keldrigaleriis Irma Viidalepa ja
Anneli Tammiku „Ma tunnen sind
juba 100 aastat“ 17. augustini.
Galeriid avatud K–P 12–18.

Lihula muuseumis
(Lihula mõis, Linnuse tee 1):
Aide Leit-Lepmetsa joonistuste
näitus „Lihula rahvarõivas pliatsi ja
paberiga“ jääb avatuks septembri

lõpuni. Piletita. T–L kell 10–17.
Näitus „Läänemaa naise pidulikud
rõivad 19. saj lõpus ja 20. saj algu-
ses“ jääb avatuks septembri lõpuni.
T–L kell 10–17.
Näitus „Lihulas sündinud loodus-
teadlane Wilhelm Konstantin
Frommhold Petersen“ püsieksposit-
sioonis. T–L kell 10–17.

Österby sadamarestos
(Österby sadam):
Aide Leit-Lepmetsa pitsiliste maa-
lide näitus. Avatud septembri lõpu-
ni T–P 12–20.

Teade saatke
aadressil
le@le.ee.

Lehes ilmunud teated
on leitavad veebist
aadressil online.le.ee/
kategooria/
tasutud-teated/.

KAKURO

			12	6		8	11			
		4			5				25	
	13	21			23					4
16			12			21	11			
12			22	17			8			
39			22	18			24			
		14			8			11	23	
	42				24					
17			16			6		16		
6			13	17			6	11		
	23				6					
		15			5					

Toimetus avatud E–R 8.00–16.30
Reklaamisoovid: reklaam@le.ee
Kuulutused, teated: le@le.ee

OST

Ostan autosid, seisukord ei ole oluline. Tel 553 1989.

PUIT

Vedu hinnas. Müüa kuiva ja märga küttepuid. Pikkus vastavalt soovile. Tel 5666 0431.

Kask ja kuiv puu alates 65.-, transport 3–9 ruumi. Tel 505 5203.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa küttepuid koos veoga. Info 5687 3966, timberexpert@online.ee.

Lõhutud toores lehtpuu, metsakuiv okaspuu, hind al 50.- Laotud puude tarne 10 ja 15 rm autoga, tel 521 1377, 3- m lehtpuu, hind kokkuleppel, tel 502 4895.

TEENUS

Teostame majade, abihoonete ja aedade ehitusi, tänavakivide paigaldust, võtmed kätte lahendused. Dekkan.ehitus@gmail.com. Tel 5632 7955.

Hauaääriste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistutööd. Tel 557 3287, Jevgeni.

Puurkaevude ja maaküttekäevude puurimine ning projekteerimine. Vee- ja kanalisatsioonitööd ning septikute paigaldus. Rauaeraldus, filtrite paigaldus. Tel 521 7415, 504 2999, www.baltipuurkaev.ee.

Ohtlike puude raie, võsaloikus ja kruntide puhastus võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373, Randy.

Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968.

Rakkekaevude kaevamine, puhastamine, süvendamine, remont, röögsate vahetamine, kaevumaja ehitus ja käsipumpade remont. Tel 557 4792.

Hekkide, ilu- ja suurte puude lõikus. 5817 1670, Reio.

OTSIN TÖÖD

Otsin majade, aedade värvimistööd, teen ka krohvimis- ja siseviimistlustööd, tel 5637 1399.

TÖÖPAKKUMINE

SA Läänemaa Haigla võtab tööle 0,6 ametikohaga **tegevusjuhenda**. Tööaeg esmaspäevast reedeni kokkuleppel. Tööle asumise aeg alates septembrist 2025. Info telefonil 522 1345. CV saata kuni 18.08.2025 aadressil haigla@salmh.ee.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

LÄÄNEMAA KRIISIABIKESKUSEST

Psühholoogiline nõustamine 515 9572 / 5560 2367

Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (eesti k) - 5671 4273

Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (vene k) - 552 0094

Nõustamine toimub telefoni teel, veebis või asukoht kokkuleppel nõustajaga, sh Kastani 7, Haapsalu.

Täpsem teave laanemaakriisiabikeskus. weebly.com/

KIRIKUTEATED

SEITSMENDA PÄEVA ADVENTISTIDE HAAPSALU KOGUDUS
L, 16. aug kl 11 piibliarutelul, **kl 12** jumalateenistus jutlusega.

EAÕK HAAPSALU MARIA-MAGDALEENA KOGUDUS
P, 17. aug kl 10 liturgia.

RIDALA BAPTISTI KOGUDUS
Pühapäeviti kl 11.30 jumalateenistus ja samal ajal lastehoid. Info ridalakogudus.ee.

EELK KOGUDUSED HAAPSALU
R, 15. aug kl 9 hommikupalvus. Teenib õpetaja Mart Salumäe (Jaani kirik).
L, 16. ja P, 17. aug Suure Haapsalu kodukohvikute päevade raames Haapsalu Jaani kirikus ja kirikuaias avatud kohvik Leib ja Lugu.
L, 16. aug kl 15–21 avatud kohvik; **kl 15** esitab Duo Näkken Eesti, Norra ja Fääri rahvamuusikat; **kl 16** ja **17** musitseerib organist Lia Salumäe Jaani kiriku orelil, **kl 17.30** tutvustab õpetaja Kristel Engman piibliaegset toidumaailma, kl 18.30 tutvustab õpetaja Mart Salumäe näitust „Loaga ja loata” ning räägib vaimuliku kirjanduse levitamisest okupatsiooniajal, kl 19–21 avatud kellatormikamber.
P, 17. aug kl 10–14 avatud kohvik; **kl 11** jumalateenistus armulauaga. Teema: ustavus jumala andide kasutamisel. Teenib õp Aarne Lätte ja oreil Ivi Küla.

PIIRSALU
P, 17. aug kl 13 10. pühapäev pärast nelipüha jumalateenistus armulauaga kirikus. Teema: ustavus Jumala andide kasutamisel. Teenib õp Aarne Lätte ja oreil Ivi Küla.

LÄÄNE-NIGULA
N, 14. aug kl 9.30 hommikupalvus kogudusemajas. **17. aug** jumalateenistus armulauaga. Höbeleer.

koguduse väljasõit. Info: Lia, 5303 9835.
Jaani kirik avatud teelistele **R 11–14; L 11–17, P 13–16.** Koguduse kantsleil (Kooli 6) avatud **K ja R 10–14.** Info 5346 7922.

RIDALA
L, 16. aug kl 11–18 Suure Haapsalu kohvikutepäev, Ridala kiriku tornikohvik „Kokkavad papid” on avatud, külas EELK Tallinna Toompea Kaarli koguduse õpetaja praost Jaak Aus.
P, 17. aug kl 14–18 Suure Haapsalu kohvikutepäev, Ridala kiriku tornikohvik on avatud; kl 15 jumalateenistus armulauaga. Vt ka ridala800.ee.

KARUSE
Jumalateenistused toimuvad **iga kuu 1. ja 3. pühapäeval** algusega **kl 14** Karuse kirikus või Karuse kiriku talvekirikus.

Läänemaa vähiühing on pakkunud oma liikmeile ja nende peredele tuge juba 20 aastat.

Oleme tänulikud abi ja toetuse eest.

Läänemaa vähiühing, SEB
EE621010220047448013.

Siin võiks olla teie reklaam!

Võtke ühendust reklaam@le.ee.

Läänemaa toidupank kogub toitu puudust kannatavate leibkondade toetuseks Haapsalus ja Läänemaal. Et toiduabi saada, võta ühendust kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajaga.

Aitame koos!
Tel 5355 4330

Avaldame südamlitku kaastunnet Heljule abikaasa, Helile ja Leale peredega isa, vanaisa ja vanavanaisa

ARNOLD PAI surma puhul.

Gennadi, Kaido ja Kaupo

Südamlitku kaastunne Heljule abikaasa ja tütardele peredega isa ja vanaisa

ARNOLD PAI lahkumise puhul.

Maaja, Linda, Maila, Merika, Anneli ja Maie

KAKURO NIPID JA TRIKID

Kakuro lahendamist tasub alustada kohast, kuhu saab numbrid kirjutada n-õ kindla peale, ilma oletamata.

Selliste kohtade otsimisel on abi järgmiste summade teadmisest. Numbrid ei pruugi olla muidugi allpool toodud järjekorras, kuid vähemalt on teada, et need on siiski kindlalt need numbrid.

Esimesena on toodud summa, teisena seda moodustavad arvud. Summad on rühmitatud ruutude arvu järgi.

Kaks ruutu
3 = 1 + 2
4 = 1 + 3
16 = 7 + 9
17 = 8 + 9

Kolm ruutu
6 = 1 + 2 + 3
7 = 1 + 2 + 4
23 = 6 + 8 + 9
24 = 7 + 8 + 9

Neli ruutu
10 = 1 + 2 + 3 + 4
11 = 1 + 2 + 3 + 5
29 = 5 + 7 + 8 + 9
30 = 6 + 7 + 8 + 9

Viis ruutu
15 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5
16 = 1 + 2 + 3 + 4 + 6
34 = 4 + 6 + 7 + 8 + 9
35 = 5 + 6 + 7 + 8 + 9

Summade kasutamine
Ülaltoodud summasid saab kasutada igasugu pikkusega ruutude ridade ja veergude täitmisel ning kõiksuguste summade puhul. Mõned näited:

- kahe ruuduga rea, mille summa on 3 ja kahe ruuduga veeru, mille summa on 4, ristumiskohta sobib ainukesena number 1.
- kahe ruuduga rea, mille summa on 16, ja kahe ruuduga veeru, mille summa on 17, ristumiskohta sobib ainukesena number 9.

Kolme ruuduga rida, mille summa on 6, ristub kahe ruudu pikkuse veeruga, mille summa on 12. Ristumiskohta võime kirjutada julgelt numbril 3, sest muud ei rahulda tingimusi. Rea ülejäänud ruudud on siis vastavalt 1 ja 2 ning veeru üle jääv ruut 9.

Nelja ruuduga rea summa on 13 ja see ristub kahe ruudu pikkuse veeruga, mille summa on 16, ehk veeru arvud on 7 ja 9. Sellisel puhul on ristumiskohas kindlasti arv 7 ja ülejäänud rea arvud 1, 2 ja 3.

Viie ruuduga rea summa on 18 ja see ristub kahe ruudu pikkuse veeruga, mille summa on 17. Et viimase summa moodustavad arvud 8 ja 9, võime ristumiskohta kirjutada julgelt numbril 8. Ülejäänud neli ruutu reas on siis 1, 2, 3 ja 4.

Puuduva numbril kasutamine
Arvude 1 kuni 9 summa on 45. Arve on kakuros kokku üheksa. See- ga leidub üheksa ruuduga reas või veerus iga arvu üks kord.

Seda teadmist saab kasutada puhul, kui on antud kaheksa ruutu ja nende summa. Seda summat arvust 45 lahutades saame teada, milline number on selles reas või veerus kindlasti puudu. Näiteks kui summa on 36, saame, et 45 – 36 = 9, ehk reast või veerust on puudu number 9.

Kui on antud seitse ruutu, annab 45 ja arvude summa vahe vihje, millised numbrid puudu võiks olla. Kui seitsme ruudu summa on 41, siis on puuduolevate arvude summa 4, ehk selles reas ei ole numbreid 1 ja 3.

Kui seitsme ruuduga rea summa on näiteks 37, on puuduolevate arvude summa 8, ehk puudu on üks järgnevaist paaridest: 1 + 7, 2 + 6, 3 + 5. Kui ristuvatest veergudest on ritta näiteks juba tulnud arvud 1 ja 2, ei saa nende paarilised 7 ja 6 enam puududa ning võib järeldada, et puudu on kindlalt 3 ja 5.

Lääne Elu

HOOLI RASKUSTESSE SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha MTÜ Läänemaa Abikassa kontole
EE592200221046665398, Swedbank AS.

Teave veebis www.abikassa.ee.
E-post laanemaa.abikassa@gmail.com.

BÜROO AVATUD E–R 10–15 KALMISTU TN 3A, HAAPSALU
TEL 58 503 340 (kontor), 5846 1111
www.hingeviul.ee
info@hingeviul.ee

Matusekorraldus Haapsalus ja Läänemaal, matuseteenused ja -tarbed, tuhastamine, haua- ja urnimatused, lahkunu transport surnukuuri (24/7 tel 58 007 504)

Teostame hauaplatside renoveerimis- ja hooldustööd Haapsalus ning Läänemaal. Müüme hauakive ja -piirdematerjale. Hinnapakumine ja info: hingeviul@gmail.com / 58 503 340

SILJA ALJASMETS

Haapsalu lähel tekkis vesipüks

Sünoptik Kairo Kiitsak teatas pühapäeva õhtupoolikul oma Facebooki lehel vesipüksist Haapsalu lähel, kus pilvesambaid tekkis järjest mitu tükki.

Vesipüksi pildistanud Silja Aljasmetsa sõnul oli kahe vesipüksi vahe 15–18 minutit. Tekkima hakkas kolmaski, aga lõpuni see ei moodustunud.

Vesipüksid ehk pilvesambad on Eestis iga-aastaselt ja tüüpilised saarte läänerrannikule. Vesipüksi-hooaeg on augustis ja septembris, kui vesi on veel soe, aga vee kohale võib jõuda külm õhk.

Mõnikord võivad tekkida vesipüksiseeriad: korraga moodustub mitu vesipüksi või tekivad need üksteise järel.

Maismaale jõudes vesipüks hajub ega tekita kahju. Pikk londitaoline moodustus on tegelikult silinderjas pilv.

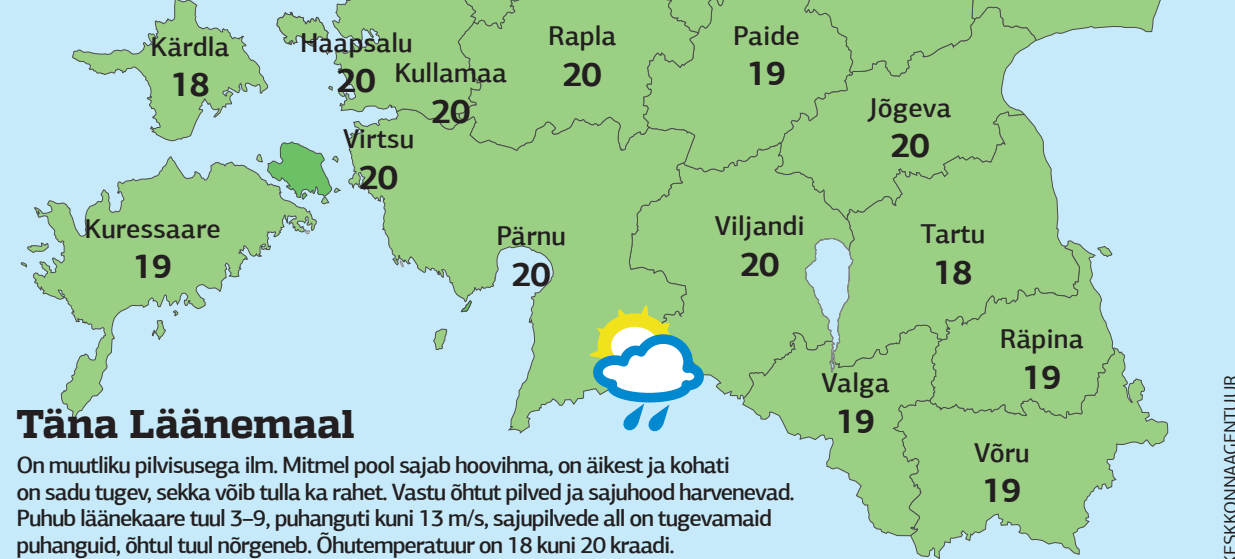
KAIE ILVES

ILM

VEETEMPERatuurID

(11. augustil kell 14)

Dirhami 20,6°
Haapsalu 20,5°
Virtsu 20,5°
Rohuküla 21,5°

Täna Läänemaal

On muutliku pilvisusega ilm. Mitmel pool sajab hoovihma, on äikest ja kohati on sadu tugev, sekka võib tulla ka rahet. Vastu õhtut pilved ja sajuhood harvenevad. Puhub läänekaare tuul 3–9, puhanguti kuni 13 m/s, sajupilvede all on tugevamaid puhanguid, õhtul tuul nõrgeneb. Õhutemperatuur on 18 kuni 20 kraadi.

Kolmapäev	öö päev	Neljapäev	9°...23°	Reede	11°...24°	Laupäev	15°...22°
loodetuul 3–8 m/s		edeltuul 2–4 m/s		lõunatuul 4–9 (12) m/s		loodetuul 6–11 (15) m/s	

VAATA KA
WWW.LE.EE

HOLM kodulaen

holmbank.ee

Finantsteenuse pakkuja on Holm Bank AS. Enne lepingu sõlmimist tutvuge tingimustega ning vajadusel pea nõu asjatundjaga. Krediidikulukuse määr on 6,63% aastast järgmistel näidistingimustel: laenu summa, mis võetakse kasutusele peale lepingu sõlmimist täies mahus on 70 000 €, tagastamine toimub igakuiste annuiteetmaksetena, lepingutasu on 700 €, lepingu periood on 25 aastat ja fikseerimata intressimäär on 4% + 6 kuu EURIBOR aastast, kokku 6,244%. Eeltoodust lähtuvalt on makstav kogusumma koos lepingutasuga 140 024,67 €, tagasimaksete summa 139 324,67 € ja tagasimaksete arv 300. Laenu tagatiseks seatakse hüpoteek kinnisasjale ja kindlustatava tagatisvara kindlustuslepingu sõlmimine on kohustuslik. Näidises ei ole arvestatud kulu tagatisvara hindamisele, tagatise seadmisega seotud notaritasudele ja riigilõivudele ning tagatisvara kindlustamise kulud.

REINPAUL

OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÕSA

Ralume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluvärsed, lepidud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Jälgige Lääne Elu ka Facebookis!

Juba üle 11 000 jälgijat

Lõhutud TOORES JA KUIV LEHTPUU, METSAKUIV OKASPUU

hind al 50€/rm
laotud puude tarne 10 ja 15 rm kaupa
tel: 521 1377

3-meetrine LEHTPUU
tarne 30 tm
hind kokkuleppel
tel : 502 4895
www.pajakapuit.ee

SOOJUSTAME HOONETE SEINAD JA PÖÖNINGUD PUISTEVILLAGA

Objektiga tutvumine tasuta.

5044041
info@puistemee.ee
puistemee.ee

Siin võiks olla teie reklaam!

Võtke ühendust reklaam@le.ee.

Sügiseks linna tagasi?

Ärge unustage lehte endaga kaasa suunata!

Helistage 473 7222 või kirjutage le@le.ee.

ANDRES AMMASE FOND

HAAPSALULE PÜHENDUNUILE

Kooliõpetaja, ajakirjaniku, poliitiku ja dirigendi

Andres Ammase (1962–2018) mälestuseks

Eesti Rahvuskultuuri Fondi juurde loodud

Andres Ammase fond annab välja nelja stipendiumi:

- Andres Ammase stipendium Läänemaal ja Haapsalule pühendunud inimesele
- väikese lugeja stipendium (koos Haapsalu lasteraamatukoguga)
- noore sportlase stipendium lootustandvale sportlasele ja tema treenerile
- Anneli Ammase hea ajakirjanduse auhind maakonnalehe ajakirjanikule

Annetuse saaja:

SA Eesti Rahvuskultuuri Fond

Pangakontod:

EE117700771000664610 LHV Pank

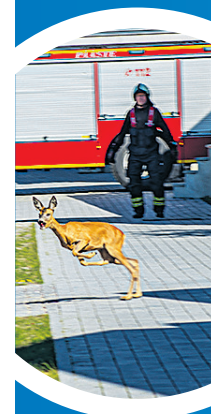
EE672200221001101347 Swedbank

Selgitus: annetus Andres Ammase fondi ja stipendium, mille heaks annetatakse PS Annetused on tulumaksuvabad

Täname Andres Ammase fondi toetamise eest!

Kohalikud uudised seitse päeva nädalas -

TELLIGE DIGILEHT JUBA TÄNA.

Tellimiseks võtke ühendust meili teel **le@le.ee** või telefonil **473 7111**.